

Signature and Name of Invigilator

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(In figures as per admission card)

1. (Signature) _____
(Name) _____

2. (Signature) _____
(Name) _____

Roll No. _____
(In words)

Test Booklet No.

J-2809

PAPER – III
URDU

Time : 2½ hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 32

Number of Questions in this Booklet : 26

Instructions for the Candidates

1. Write your roll number in the space provided on the top of this page.
2. Answers to short answer/essay type questions are to be given in the space provided below each question or after the questions in the Test Booklet itself.

No Additional Sheets are to be used.

3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :

(i) To have access to the Test Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.

(ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the question booklet will be replaced nor any extra time will be given.

4. Read instructions given inside carefully.
5. One page is attached for Rough Work at the end of the booklet before the Evaluation Sheet.
6. If you write your name or put any mark on any part of the Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. You have to return the Test booklet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall.
8. Use only Blue/Black Ball point pen.
9. Use of any calculator or log table etc. is prohibited.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. पहले पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए।
2. लघु प्रश्न तथा निबंध प्रकार के प्रश्नों के उत्तर, प्रत्येक प्रश्न के नीचे या प्रश्नों के बाद में दिये हुये रिक्त स्थान पर ही लिखिये।

इसके लिए कोई अतिरिक्त कागज का उपयोग नहीं करना है।

3. परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी। पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :

(i) प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी सील को फाड़ लें। खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें।

(ii) कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चैक कर लें कि ये पूरे हैं। दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ/प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात् किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले लें। इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे। उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा।

4. अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें।
5. उत्तर-पुस्तिका के अन्त में कच्चा काम (Rough Work) करने के लिए मूल्यांकन शीट से पहले एक पृष्ठ दिया हुआ है।
6. यदि आप उत्तर-पुस्तिका पर अपना नाम या ऐसा कोई भी निशान जिससे आपकी पहचान हो सके, किसी भी भाग पर दर्शाते या अंकित करते हैं तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित कर दिये जायेंगे।
7. आपको परीक्षा समाप्त होने पर उत्तर-पुस्तिका निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और इसे परीक्षा समाप्ति के बाद अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें।
8. केवल नीले / काले बाल प्वाइंट पेन का ही इस्तेमाल करें।
9. किसी भी प्रकार का संगणक (कैलकुलेटर) या लाग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है।

URDU

PAPER – III

پرچہ - III

NOTE: This paper is of two hundred (200) marks containing four (4) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

یہ پرچہ (200) نمبر کا ہے اس کے چار حصے ہیں۔ ان تمام حصوں کے سوالات کے جواب، متعلقہ ہدایات کے مطابق تحریر کیجئے۔

حصہ-I

اس حصے میں پانچ سوالات ہیں جو درج ذیل بند پڑنی ہیں۔ ہر سوال کا جواب تقریباً (30) الفاظ میں لکھیے۔ ہر سوال (5) نمبر کا ہے۔ (5x5=25)

سچ کہہ دوں اے برہمن گر تو برا نہ مانے
تیرے صنم کدوں کے بت ہو گئے پرانے
اپنوں سے پیر رکھنا تو نے بچوں سے سیکھا
جنگ وجدل سکھایا واعظ کو بھی خدا نے
تنگ آ کے میں نے آخر دیر و حرم کو چھوڑا
واعظ کا واعظ چھوڑا چھوڑے ترے فسانے
پتھر کی صورتوں میں سمجھا ہے تو خدا ہے
خاک وطن کا مجھ کو ہر ذرہ دیتا ہے

1. یہ اقتباس کس نظم سے ماخوذ ہے؟ شاعر کا نام اور نظم کا مرکزی خیال تحریر کیجئے۔

2. پہلے شعر میں برہمن سے کیا کہا گیا ہے؟

3. دوسرے شعر میں برہمن اور واعظ کے حوالے سے کیا بات کہی گئی ہے؟

حصہ-II

(5x15=75)

اس حصے میں (15) سوالات ہیں۔ ہر سوال کا جواب تقریباً (30) الفاظ میں دیجئے۔ ہر سوال (5) نمبر کا ہے۔

6. "غزل ایک نیم وحشی صنف سخن ہے" اس قول کی تائید یا تردید میں اپنے خیالات کا اظہار کیجئے۔

7. خواجہ میر درد کی متصوفانہ شاعری کا ناقدانہ جائزہ لیجئے۔

ELECTIVE - II : URDU CRITICISM AND RESEARCH

اردو تنقید و تحقیق

21. ادبی تحقیق میں مواد کی فراہمی کے ذرائع پر روشنی ڈالئے۔
22. تنقید کے جدید رجحانات قلم بند کیجئے۔
23. آل احمد سرور کے تنقیدی نظریات کا جائزہ لیجئے۔
24. حافظ محمود شیرانی کے تحقیقی کارناموں پر اظہار خیال کیجئے۔
25. تنقید کے مارکسی دبستان کی بنیادی خصوصیات بیان کیجئے۔

ELECTIVE - III : SIR SYED AND HIS AGE

سر سید اور ان کا عہد

21. سر سید کی ملکی اور قومی خدمات کا جائزہ لیجئے۔
22. بحیثیت مضمون نگار، اردو ادب میں سر سید کا مقام متعین کیجئے۔
23. سر سید کے مذہبی افکار پر تنقیدی روشنی ڈالئے۔
24. سر سید اور سائنٹفک سوسائٹی پر ایک جامع نوٹ لکھئے۔
25. سر سید کے تصور تعلیم پر ایک مضمون قلم بند کیجئے۔

ELECTIVE - IV : IQBAL AND HIS AGE

اقبال اور ان کا عہد

21. اقبال کی سوانح اور شخصیت کے اہم گوشوں پر روشنی ڈالئے۔
22. اقبال کے فکری سرچشموں پر ایک مضمون قلم بند کیجئے۔
23. اقبال کی وطنی اور قومی شاعری پر تبصرہ کیجئے۔
24. ”بال جبریل“ کے حوالے سے اقبال کی نظم نگاری کا جائزہ لیجئے۔
25. ”خضر راہ“ کی فنی خوبیوں کا جائزہ لیجئے۔

ELECTIVE - V : URDU LITERATURE (AFTER 1935)

اردو ادب 1935 کے بعد

21. ترقی پسند تحریک کے سیاسی اور فکری پس منظر پر روشنی ڈالئے۔
22. جوش ملیح آبادی کی شاعری کا تنقیدی جائزہ پیش کیجئے۔
23. ترقی پسند غزل گو شعراء میں مجروح کی کیا اہمیت ہے؟ واضح کیجئے۔
24. منٹو کے کسی ایک افسانے کا تجزیہ کیجئے۔
25. رشید احمد صدیقی کی طنز و مزاح نگاری کی خصوصیات تحریر کیجئے۔

حصہ-IV

(40x1=40)

ذیل میں سے کسی ایک عنوان پر تقریباً ایک ہزار الفاظ پر مشتمل مضمون لکھئے جس کیلئے (40) نمبر مختص ہیں۔

26. اردو افسانہ کا آغاز و ارتقا

یا
اردو نظم آزادی سے قبل

یا
بیسویں صدی میں اردو تحقیق و تدوین

یا
علی گڑھ تحریک کی علمی اور ادبی خدمات

FOR OFFICE USE ONLY							
Marks Obtained							
Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1		26		51		76	
2		27		52		77	
3		28		53		78	
4		29		54		79	
5		30		55		80	
6		31		56		81	
7		32		57		82	
8		33		58		83	
9		34		59		84	
10		35		60		85	
11		36		61		86	
12		37		62		87	
13		38		63		88	
14		39		64		89	
15		40		65		90	
16		41		66		91	
17		42		67		92	
18		43		68		93	
19		44		69		94	
20		45		70		95	
21		46		71		96	
22		47		72		97	
23		48		73		98	
24		49		74		99	
25		50		75		100	

Total Marks Obtained (in words) .....

(in figures) .....

Signature & Name of the Coordinator .....

(Evaluation) Date .....